

1. INNOVATÍV PROGRAM

Generációk közti érzékenyítő, az idősek
és a gyermekek, fiatalok, családok aktivitására épülő
fejlesztő komplex innovatív program

2018.

Készítette:

Megrendelő:

Pécs és Környéke Szociális
Alapszolgáltatási és Gyermejjóléti
Alapellátási Központ és Családi
Bölcsőde Hálózat

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

I.	Az innovatív program célja	1
II.	Előzmény, azonosított probléma	4
III.	Helyi adottságok, célcsoport	5
IV.	Tervezett programelemek.....	7
	A. Önkéntesség komplex programsorozat megvalósítása, a speciális munkaerő-piaci helyzetű személyek és a családok támogatása érdekében, a közösségfejlesztés igényével	7
	B. Az önkéntes programra építve a vállalkozói szemlélet fejlesztése, munkaerő-piaci facilitált műhelymunka sorozat megvalósítása	12
	C. Kiállítás megszervezése és kreatív alkotói pályázat megvalósítása – helyi identitás erősítése és pályaaorientáció.....	15
	D. Orfúi kalandozások – közösségfejlesztő családi kirándulássorozat a fenntarthatóság, természet- és környezetvédelem, valamint az egészséges életmód jegyében.....	18
	E. Orfú online programsorozat, az idősek informatikai ismereteinek bővítése és elmélyítése érdekében	20
V.	Tervezett intézkedési terv: tevékenységek és résztvevők, időbeli ütemezés, valamint a tervezett költségigény megvalósulás esetén	23
VI.	Kapcsolódások, illeszkedés az operatív programhoz	32
VII.	Irodalomjegyzék	32

Generációk közti érzékenyítő, az idősek és a gyermekek, fiatalok, családok aktivitására épülő fejlesztő komplex innovatív program

Környezetvédelmi, egészséges életmódra nevelési, szülői kompetenciafejlesztő és pályorientációs programelemek, önkéntes tevékenység népszerűsítése és koordinációja, közösségi akciók megvalósítása, közösségfejlesztő alkalmak szervezése

I. Az innovatív program célja

Jelen innovatív program célja, hogy megalapozza a generációk közti érzékenyítő, az idősek és a gyermekek, fiatalok, családok aktivitására épülő fejlesztő komplex innovatív programsorozatot. A programelem különböző fejlesztő tevékenységeket tartalmaz: környezetvédelmi, egészséges életmódra nevelési, szülői kompetenciafejlesztő és pályorientációs programelemek, önkéntes tevékenység népszerűsítése és koordinációja, közösségi akciók megvalósítása, valamint közösségfejlesztő alkalmak szervezése. A program a „*Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben a Pécsi kistérségben*” című, EFOP-1.5.2-16-2017-00037 azonosítószámú támogatási kérelem részeként készült el.

A „*Generációk közti érzékenyítő, az idősek és a hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok, családok aktivitására épülő fejlesztő komplex innovatív program*” illeszkedése a helyi, országos és nemzetközi programokhoz, stratégiákhoz:

A célok kapcsolódása a helyi programokhoz, stratégiákhoz:

Baranya Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020

- A különböző társadalmi csoportok esélyegyenlőségének megteremtése, munkaerő-piaci helyzetük javítása:
 - a családok számára családbarát munkahelyi körülmények megteremtése, erősítése,
 - a nemek közötti egyenlőség erősítése, a nők helyzetének javítása,
 - a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok (pl.: pályakezdő, tartósan munkanélküli) munkaerő-piaci és társadalmi esélyeinek javítása.
- A társadalmi, gazdasági és ökológiai tűrőképességet szem előtt tartó fenntartható növekedés biztosítása.

(HEEFT)

Helyi Esélyegyenlőségi Program - Orfű Község Önkormányzata (2013-2018)

- **Általános célok:** „*Cél a szociális gondoskodás a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása), a fiatalok lakosság problémáinak felkarolása, kezelése, közbiztonság, bűnmegelőzés, a térségben élők életminőségének javítása.*”
- **Idősekre vonatkozó célok, szükséges lépések:**
 - Idősek informatikai ismereteinek bővítése, ehhez kapcsolódóan segítő programok felkutatása.
 - Helyben történő szűrővizsgálatok megszervezése az idősek körében, szűrőbusz településre hozatala.
 - Színházi, múzeumi látogatások, kulturális programok iránti érdeklődés felmérése, programok megszervezése.
- **Gyermekekre vonatkozó célok:**
 - Iskolai és óvodai szünetben gyermekek felügyelete, szabadidős tevékenységek bővítése.
 - Iskolai Integrációs Program bevezetése, ehhez kapcsolódóan az egyéni képességeknek és fejlődési ütemnek megfelelő oktatás biztosítása.

(Helyi Esélyegyenlőségi Program- Orfű Község Önkormányzata [HEP-Orfű], 2013)

A Mecsekvidék Helyi Közösség Egyesület által megalkotott Helyi Fejlesztési Stratégia céljai, melyek illeszkednek a Vidékfejlesztési Program és az EU2020 törekvéseihez és hatnak jelen innovatív programra is:

- **Jövőkép:** „*Sokszínű, fenntarthatóan fejlődő, a generációk számára jó életminőséget nyújtó térség, ahol az ott élők őrzik és továbbadják értékeiket, erősítik közösségeiket, lehetőségeiket kihasználva, tudásukra alapozva együttműködnek és alakítják jövőjüket.*”
- **Célok:**
 - A vidéki térségben a gazdasági növekedés előmozdítása, a versenyképesség fejlesztése.
 - A helyi szereplők fejlesztése, annak érdekében, hogy bővüljenek gazdálkodási ismereteik és képesek legyenek tudatos üzletvitelt folytatni, együttműködve a többi helyi szereplővel.
 - A helyi termék piac lehetőségeinek feltárása, kiaknázása.
 - A szegénység és hátrányos helyzet csökkentése, valamint a társadalmi befogadás támogatása.
 - A helyi közösségek megerősítése, a civil szervezetek és a nem formális csoportok hálózatosodásának ösztönzése, az önkéntesség népszerűsítése.
 - A gazdaság, a közszolgáltatás és a civil szektor együttműködésének javítása.
 - A természeti és kulturális értékek megőrzése, megismertetése, megközelíthetővé és bemutathatóvá tétele.

- **Szükséges beavatkozások:**

- A helyi lakosság információs társadalomba való integrációjának segítése, a digitális kommunikáció fejlesztése.
- Az egyedi természeti adottságok, értékek tudatosítása, a lakosság, valamint az ide látogatók fenntarthatósággal kapcsolatos ismereteinek és attitűdjeiknek formálása, a személyes érintettség tudatosítása.
- A helyi vállalkozások megerősítése, a helyi termékek előállításának ösztönzése a helyi lakosok jövedelmi helyzetére is pozitívan hat, valamint növeli a megélhetési biztonságot is.
- A 25 év alatti fiatalok és a pályakezdők elvándorlásának visszaszorítása, ezáltal a települések elöregedésének lassítása.
- A helyi hagyományokra épülő, társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható vállalkozások elindítása és fejlesztése.

(Helyi Fejlesztési Stratégia [HFS-Mecsekvidék], 2016)

II. Előzmény, azonosított probléma

Az Európai Unió tagállamaiban napjainkra kiemelt kérdéssé vált a társadalmak elöregedése. Azok a módszerek, melyek korábban hatásosnak bizonyultak, ma már nem nyújtanak teljes körű megoldást. Az, hogy kit tekintünk idősnek, nem egységes: a WHO (Egészségügyi Világszervezet) fogalomhasználata szerint a 60–74 éveseket öregeknek, a 75–90 éveseket öregeknek, a 90 év felettieket aggoknak tekintik. Az EUROSTAT (Európai Statisztikai Hivatal) értelmezésében a **60 év feletti** az idősök. Az idősor társadalmi megítélésében szerepet játszik az is, hogy az adott időszakban mikor léphetnek nyugdíjba a munkavállalók.

Az, hogy nő az idősök aránya a társadalmon belül, azt a következményt is magával hozza, hogy az előrejelzések szerint az **egészségügyi és szociális ellátást, gondozást** igénylők száma növekedést fog mutatni. 2020-ra a 60 éves és idősebb népesség 5,3% segítségre szorulhat, emellett 13,9% részleges segítségre szorulhat. A 75 éven felüliek esetén ez az arány másfélszer és kétszer magasabb lehet.

Emellett az idősökkel foglalkozó szakemberek jelzései alapján elmondható, hogy az idősotthonokba egyre **rosszabb egészségi állapotban** kerülnek be az ellátottak. A szociális intézmények azonban sok esetben nincsenek teljes mértékben felkészülve a feladatok ellátására, illetve a szükséges kapacitás, valamint feltételek sem állnak minden esetben rendelkezésre. A szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés sem biztosított az országban, nagyok a területi különbségek.

Megoldási lehetőségek:

- a munkavállalók öngondoskodásra ösztönzése,
- az idősök fizikai és mentális egészségének megőrzését, szociális helyzetük figyelemmel kísérése,
- demens idősök számára speciális szolgáltatások nyújtása, programok kidolgozása,
- integrált szolgáltatások és programok létrehozása és fejlesztése,
- amennyiben van rá lehetőség, az idősök ellátásának biztosítása otthonukban vagy korábbi lakóhelyük közelében (pl.: otthon ápolás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás),
- az idősöket ellátó intézmények és szervezetek (pl.: kórházak, idősotthonok, nappali klubok) közti együttműködés és kommunikáció fejlesztése, javítása,
- az idősök számára méltóság, megbecsülés és lehetőségekhez mérten önállóság biztosítása,
- a társadalmi integráció előmozdítása, a kirekesztődés megakadályozása, az idősöket érő diszkrimináció elleni fellépés,
- a közösségi élet fejlesztése,
- az önkéntesség népszerűsítése, az önkéntes tevékenység ösztönzése.

(Zárol, 2014)

III. Helyi adottságok, célcsoport

Az idősek helyzete fontos társadalmi kérdés, melyre az **előregedő társadalom** nehézségei is felhívják a figyelmet. A **társadalmi és gazdasági** tényezők egyaránt hatnak a nyugdíjasok életére, elengedhetetlen annak ösztönzése, hogy a jó egészségi állapotú, szellemileg friss nyugdíjasok fontosnak érezzék magukat, lehetőséget kapjanak a közösségtől arra, hogy ne csak segítettként, de segítőként is megjelenjenek. A rossz egészségi és szociális állapotú idősek számára pedig nélkülözhetetlen a társadalom, a **helyi közösség támogatása**.

Fontos kérdés az idősek biztonságának megőrzése, elszegényedésük megelőzése, képességeik megőrzése. Az idősellátás területén ma még elhanyagolt terület a **prevenció**, fontos lenne azonban kiépíteni a megelőzés formáit és intézményeit.

Az Orfű Község Önkormányzata által 2013-ban elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Program adatai szerint Orfűn az aktív korúak esetében a férfiak aránya 10 %-kal meghaladja a nőkéét, azonban a nyugdíjas években, a 65 év felettek körében a nők aránya a magasabb. Orfű **öregedési indexe** 2010. óta folyamatosan emelkedik, az országos átlaghoz hasonlóan. Ennek következtében az időskorúak ellátása aktuális kérdés. Nincs pontos adat az öregségi nyugdíjkorhatárt elért nyugdíjasok foglalkoztatásáról, azonban a HEP feltételezései szerint mindössze elenyésző hányaduk dolgozik tovább. Ezt nehezíti, hogy közintézményekben kevés a lehetőség a továbbfoglalkoztatásra, mint korábban volt. Fontos lenne az **aktív időskor** érdekében az önkéntes tevékenységek népszerűsítése, a kulturális, közművelődési igényeik kielégítése, illetve egyéb lehetőségek és jogyakorlatok felkutatása, valamint szükséges lenne a nyugdíjasok **digitális társadalomba** való integrálása is. Ezzel párhuzamosan a **fiatalok elvándorlása** is nehezíti a közösség életét, tovább erősítve az előregedés folyamatát.

Orfűn működik házi orvosi szolgálat, azonban a szűrővizsgálatokat legtöbbször pécsi intézményekben veheti igénybe a lakosság, hasonlóan, mint a járóbeteg-szakellátást, és a fekvőbeteg ellátást is. Az idősek igénylik a helyben felkereshető szűrések számának emelését, melyre a mobil szűrőbusz jó lehetőséget kínál. A szociális alapszolgáltatásokat részben az önkormányzat, részben egy társulási Alapszolgáltató Központ látja el. Az idősek számára van lehetőség falugondnoki szolgálat, szociális étkeztetést, házi segítségnyújtás, családsegítés, valamint jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és idősek nappali ellátásának igénybevétele.

Orfűn jellemző, hogy a **közmunka program** mellett az alacsonyabb végzettséggel rendelkezők, illetve a munkaerő-piaci szempontból egyéb hátránnyal küzdők a **nyári időszakban** a helyi vendéglátással és turizmussal foglalkozó vállalkozásoknál vagy az aquaparkban helyezkednek el, **idénymunkát** végezve.

A **nők munkaerő-piaci érvényesülése** és a munka valamint a magánélet összehangolása szempontjából elengedhetetlen a gyermekek napközbeni felügyeletének ellátása. A HEP információi szerint Orfűn nincs olyan kezdeményezés, mely a családbarát munkahelyek kialakítását, a nők alternatív foglalkoztatását (pl.: részmunkaidő, távmunka) segítené elő. A nők nagyobb arányban válnak munkanélkülivé a térségben, mint a férfiak. Ennek okai közt szerepelhet a nem piacképes végzettség megléte, a gyermekek felügyeletének megoldatlansága az intézmények (óvoda, családi bölcsőde) nyitvatartási idején túl, illetve más, jelenleg még feltáratlan okok, melyek feltérképezése elengedhetetlen lenne.

(HEP-Orfű, 2013)

A program megvalósításába bevonható szereplők, partnerek:

- Orfűi Közös Önkormányzati Hivatal
- Falugondnoki Szolgálat, falugondnok
- Idősek Klubja
- Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ
- Házi orvosi Szolgálat, házi orvos
- Pécs és Környéke Szociális Alapszolgáltatási és Gyermekjóléti Alapellátási Központ és Családi Bölcsőde Hálózat
- Megóv-lak Családi Bölcsőde
- Orfűi Fekete István Óvoda és Konyha
- Pécsi Bánki Donát Utcai Általános Iskola Fekete István Tagiskolája
- Szent Mária Magdolna Gyakorló Általános Iskola (Abaliget)
- Orfűi Körzeti Megbízott Rendőr
- Szociális Szövetkezetek (Mecsek Kincse és Zöld Aktív)
- Helyi civil szervezetek:
 - Orfűért Közalapítvány
 - Orfűi Társaskör Egyesület
 - Orfűi Polgárőr Egyesület
 - Orfűi Vitorlás Egyesület
 - Orfűi Lovas Klub Egyesület
 - Orfűi Sport Egyesület
 - Orfűi Kézműves Egyesület
 - Malomkő Alapítvány
 - Pécsi Kajak-Kenu Alapítvány
 - Szegedi Karszt és Barlangkutató Egyesület

A **társadalmi felelősségvállalás** alapja a társadalom **kohéziójának** fokozása, a meglévő kezdeményezések kibontása és megvalósításuk ösztönzése. A **CLLD típusú fejlesztések** folyamatának egyik kulcseleme a helyi problémák, nehézségek feltárása. A helyi önkormányzatok, intézmények, szervezetek és a közösségek tagjai a helyzetfeltárás, problémafelvetés során közösen fejtették ki elképzeléseiket és ismerték meg egymás érdekeit, szándékait. A HEEFT elkészítése, valamint jelen projekt megtervezése során az egyeztetéseken és a megbeszéléseken a résztvevők bemutatták a erősségeiket, lehetőségeiket, valamint szóba kerültek a hiányosságok, ellátatlan területek és az érzékelt veszélyek is. Az alábbi célcsoport került meghatározásra.

A projekt által megszólítani kívánt, **közvetlen és közvetett célcsoportok:**

- Idősek
- Fiatalok (15-29 éves korúak), kiemelten:
 - NEET fiatalok,
 - Családalapítás előtt álló fiatalok,
- Nők,
- Családi közösségek, gyermekek (14 éves korig)
- Önfoglalkoztatás iránt nyitott személyek,
- Közszolgáltatásban dolgozók,
- Civil szervezetek képviselői.

IV. Tervezett programelemek

- A. Önkéntesség komplex programsorozat megvalósítása, a speciális munkaerő-piaci helyzetű személyek és a családok támogatása érdekében, a közösségfejlesztés igényével
- B. Az önkéntes programra építve a vállalkozói szemlélet fejlesztése, munkaerő-piaci facilitált műhelymunka sorozat megvalósítása
- C. Kiállítás megszervezése és kreatív alkotói pályázat megvalósítása – helyi identitás erősítése és pályaorientáció
- D. Orfúi kalandozások – közösségfejlesztő családi kirándulássorozat a fenntarthatóság, természet- és környezetvédelem, valamint az egészséges életmód jegyében
- E. Orfú online programsorozat, az idősek informatikai ismereteinek bővítése és elmélyítése érdekében

A. Önkéntesség komplex programsorozat megvalósítása, a speciális munkaerő-piaci helyzetű személyek és a családok támogatása érdekében, a közösségfejlesztés igényével

Közvetlen célcsoport:

- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskereső),
- helyi idősek (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok,
- helyi családok, gyermekek (14 éves korig),
- helyi fiatalok (15-35 évesek), kiemelten NEET fiatalok (sem oktatásban, sem képzésben nem jelentkező, állás nélküli).

Közvetett célcsoport:

- helyi lakosság, közösség egésze,
- helyi döntéshozók,
- helyi szakemberek (pl.: orvos, szociális szakember, pedagógus),
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Célok:

- a helyi közösség megerősítése, a generációk közti együttműködés fejlesztése, a lakosság helyi beágyazottságának ösztönzése,
- hosszú távon célunk a helyi idősek, nyugdíjasok készségeinek és képességeinek megőrzése, az aktív nyugdíjas kor támogatása,
- az önkéntességgel kapcsolatos tájékoztatás, készség és képességfejlesztés, az önkéntes tevékenység ösztönzése:
 - az időseknek, akik nyugdíjba vonulásuk után is éreznek kedvet az aktivitásra és ezt testi és szellemi állapotuk is lehetővé teszi, így például speciálisan felkészített önkéntesként „pót nagyszülő”-ként tudják segíteni a helyi fiatalokat,

- azoknak a sérülékeny csoportoknak, akik iskolázatlanok, vagy a keresletnek nem megfelelő végzettséggel rendelkeznek, és speciálisan a gyermekfelügyeletre vagy idősgondozásra felkészített önkéntesként munkaerőpiaci fejlesztést kapnának, valamint megoldott lenne a munkaképességük megőrzése,
- a fiataloknak, akiknek a helyi identitását erősítené az önkéntes tevékenység, illetve támogatást kapnának a pályaorientációban, készség- és képességfejlesztésben,
- a nők számára a munka és magánélet összehangolásának támogatása, segítségnyújtás a gyermekek felügyeletében és az idősek gondozásában.

Fontos kiemelni, hogy a gyermekfelügyeleti és idősgondozási önkéntes felkészítés:

- nem váltja ki az intézményrendszert, mindössze segít a hiányterületeken (pl.: otthoni gyermekfelügyelet hétvégén, beszélgetés, háztartási munkák elvégzése a napi 6 óra ápolás-gondozást nem igénylő idősök körében)
- az önkéntes felkészítés nem szakképesítés, csak az adott kiegészítő feladat ellátásában nyújt kapaszkodót,
- az önkéntesek által elvégzett feladat nem vált ki szakembert.

Témakörök:

- az önkéntesség fogalma, előnyei, az önkéntes tevékenység lehetőségei,
- önkéntesek fogadása / önkéntes tevékenység végzése és ehhez kapcsolódó adminisztratív feladatok (pl.: szerződéskötés, jelenléti ív vezetése, referencia),
- a civil szektor működése, önkéntességgel kapcsolatos joggyakorlatok,
- gyermekfelügyeleti, animátori feladatok ellátása, pedagógiai alapismeretek,
- idősgondozás, gerontológiai alapismeretek.

Alkalmazható módszerek:

- frontális előadás, prezentáció,
- körkérdés, ötletroham, tanulástechnikát erősítő gyakorlatok: például reflektív napló, irányított kérdések és szempontok alapján jegyzetek készítése egyénileg, párban vagy csoportban,
- filmjelenetek megtekintése és közös beszélgetés,
- érzékenyítő játékok, helyzetgyakorlatok,
- páros- és csoportmunkára épülő kreatív, alkotói feladatok,
- szakmai kiadványok, tájékoztató füzetek átadása,
- könyvvajánlás, online felületek bemutatása a további ismeretszerzés ösztönzésére,
- egyéni tanácsadás, konzultáció.

Megvalósítók, bevont szakemberek:

- projektkoordinátor, közösségfejlesztő,
- önkéntes koordinátor,
- pszichológus, mentálhigiénés szakember,
- jogász,
- közgazdász, mérlegképes könyvelő,
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Helyszín: Közösségi tér (pl.: Medvehagyma Ház Ökoturisztikai Látogatóközpont terme, iskolai osztályterem vagy tornaterem, civil szervezet irodája).

Időkeret, ütemezés:

1) Felkészítés civil szervezeteknek önkéntes fogadására

3 alkalommal (alkalmanként 4 óra, 1 óra = 45 perc időkeretben)

Ideális csoportlétszám: 15-20 fő, maximum 20 fő részvételére van lehetőség.

Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek, javasolt az összes alkalmon megjelenni.

Résztevők:

- helyi civil szektor szereplői, vezetők, munkatársak, leendő önkéntes koordinátorok,

1. alkalom: Az önkéntesség fogalma, alapelvek

- az önkéntesség témájának bemutatása, alapvető ismeretek átadása az önkéntes törvényről, az önkéntesség lehetőségeiről, az önkéntesek által ellátható feladatok köréről és a tévhitek eloszlatása,
- a résztvevő szervezetek bemutatkozása, tevékenységük bemutatása az önkéntesség szempontjából, prezentáció vetítése.

2. alkalom: Az önkéntesek fogadásának gyakorlata I.

- szerződéskötés, önkénteseknek adható költségtérítés, jutalmazás lehetőségei,
- IKSZ (Iskolai Közösségi Szolgálat) – önkéntes tevékenység középiskolások bevonásával,
- önkéntes tevékenység 60 év felettiiek bevonásával,
- az önkéntesség témájában született joggyakorlatok bemutatása, szakemberek, előadók meghívásával, prezentációk és kisfilmek bemutatásával,
- interjúztatás, kiválasztás,

3. alkalom: Az önkéntesek fogadásának gyakorlata II.

- az önkéntes beilleszkedése a munkahelyi közösségbe, a csoportok alakulásának folyamata, mentor rendszer kiépítése,
- az önkéntes program meghirdetése (hagyományos marketing módszerek, weblapfejlesztés és a közösségi médiában rejlő lehetőségek),
- adminisztráció, nyilvántartás vezetése,
- partnerkapcsolatok építése.

2) Önkéntesek felkészítése:

5 alkalommal (alkalmanként 4 óra, 1 óra = 45 perc időkeretben)

Ideális csoportlétszám: 10-15 fő, maximum 15 fő részvételére van lehetőség.

Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek, javasolt az összes alkalmon megjelenni, aktívan részt venni a gyakorlati feladatokban, tevékenységekben.

Résztvevők:

- helyi fiatalok (15-35 évesek), kiemelten NEET fiatalok (sem oktatásban, sem képzésben nem jelentkező, állás nélküli), IKSZ (Iskolai Közösségi Szolgálat) – középiskolai önkéntesek számára – életkor szerint homogén csoportban
- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskeresők) – a 3. és 4. programelem kiegészítéseként vehetik igénybe, külön csoportot alkotva,
- helyi idősek (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok – a 3. és 4. programelem kiegészítéseként vehetik igénybe, külön csoportot alkotva.

1. alkalom: **Az önkéntesség fogalma, alapelvei, a civil szektor működése**

- az önkéntesség témájának bemutatása, alapvető ismeretek átadása az önkéntes törvényről, az önkéntesség lehetőségeiről, előnyeiről
- a civil szektor működésének bemutatása,
- a csoporttagok megismerkedése játékos feladatok segítségével.

2. alkalom: **Az önkéntes tevékenység alapjai I.**

- az önkéntesek által ellátható feladatok köre,
- kiválasztás, interjú - szituációs gyakorlatok segítségével gyakorlatszerzés,
- munkahelyi viselkedéskultúra,

3. alkalom: **Az önkéntes tevékenység alapjai II.**

- feladatok ellátása, idő menedzsment,
- konfliktusok a munkahelyen, önkéntes helyen - szituációs gyakorlatok segítségével gyakorlatszerzés,

4. alkalom: **Önkéntes hely kiválasztása, pályaorientáció**

- játékos feladatok és gyakorlatok keretében tulajdonság leltár készítése, a leendő önkéntesek erősségeinek felmérése,
- pályaorientáció, pályaalkalmasság kérdésének feldolgozása előadás és ötletroham módszerének segítségével,
- kooperatív játékok során az együttműködés fontosságának bemutatása, gyakorlatszerzés a közös munkavégzésben, feladatmegosztásban,

5. alkalom: **Szervezet-börze**

- a civil szervezetek bemutatkozása interaktív előadások keretében vagy standok felállítása és kiscsoportos beszélgetés során.

3) **Felkészítés gyermekfelügyeletre**

5 alkalommal (alkalmanként 5 óra, 1 óra = 45 perc időkeretben)

Ideális csoportlétszám: 10-15 fő, maximum 15 fő részvételére van lehetőség.

Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek, javasolt az összes alkalmon megjelenni, aktívan részt venni a gyakorlati feladatokban, tevékenységekben.

Résztevők:

- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskereső),
- helyi idősek (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok.

1. alkalom: **Szakmai alapismeretek, pedagógiai alapismeretek**

- a gyermekek fejlődése,
- nevelési elvek,
- a játék szerepe a gyermek fejlődésében,
- a csoporttagok megismerkedése játékos feladatok segítségével.

2. alkalom: **A gyermekfelügyelet ellátásának alapjai I.**

- játékok és kézművesség – ismeretszerzés és gyakorlati tevékenységek kipróbálása,
- kommunikációs alapismeretek,
- kiválasztás, interjú - szituációs gyakorlatok segítségével gyakorlatszerzés,

3. alkalom: **A gyermekfelügyelet ellátásának alapjai II.**

- a családok működése,
- viselkedéskultúra, beilleszkedés a családba,
- konfliktuskezelés - szituációs gyakorlatok segítségével gyakorlatszerzés,

4. alkalom: **Gyakorlatszerzés családok bevonásával**

- gyermekfelügyeleti gyakorlat a családok otthonában, játszótéren,

5. alkalom: **Gyakorlatszerzés intézmények bevonásával**

- gyermekfelügyeleti gyakorlat intézményekben: iskolai napköziben, óvodai családi programon, civil szervezetek és intézmények közösségi programjain.

4) **Felkészítés idősgondozásra**

5 alkalommal (alkalmanként 5 óra, 1 óra = 45 perc időkeretben)

Ideális csoportlétszám: 10-15 fő, maximum 15 fő részvételére van lehetőség.

Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek, javasolt az összes alkalmon megjelenni, aktívan részt venni a gyakorlati feladatokban, tevékenységekben.

Résztevők:

- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskeresők),

1. alkalom: **Szakmai alapismeretek, gerontológiai alapismeretek**

- az idősgondozás alapjai,
- az időskor jellemzői,
- a csoporttagok megismerkedése játékos feladatok segítségével.

2. alkalom: **Az idősgondozás alapjai I.**

- játékok és kézművesség – ismeretszerzés és gyakorlati tevékenységek kipróbálása,
- kommunikációs alapismeretek,
- kiválasztás, interjú - szituációs gyakorlatok segítségével gyakorlatszerzés,

3. alkalom: **Az idősgondozás alapjai II.**

- a családok működése,
- viselkedéskultúra, beilleszkedés a családba,
- konfliktuskezelés - szituációs gyakorlatok segítségével gyakorlatszerzés,

4. alkalom: **Gyakorlatszerzés családok bevonásával**

- szakmai gyakorlat az idősek otthonában,

5. alkalom: **Gyakorlatszerzés intézmények bevonásával**

- szakmai gyakorlat intézményekben: idősek nappali klubjában, idősothonban.

Szükséges anyagok, eszközök, berendezés:

- Minden programelem esetén a résztvevőknek megfelelő mennyiségű –körben elhelyezett- székre, a jegyzeteléshez és a csoportfeladatok megoldásához asztalra vagy rajztáblákra van szükség.
- Projektor, laptop, hangfal, vetítő vászon vagy nagyobb fehér falfelület, valamint internet kapcsolat szükséges a prezentációk megtartásához, kisfilmek levetítéséhez.
- A csoportmunkához csomagolópapír, színes lapok, rajzeszközök, laminált feladatkártyák, labdák szükségesek.

B. Az önkéntes programra építve a vállalkozói szemlélet fejlesztése, munkaerő-piaci facilitált műhelymunka sorozat megvalósítása

Közvetlen célcsoport:

- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskeresők),
- helyi idősek (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok,
- helyi családok, gyermekek (14 éves korig).

Közvetett célcsoport:

- családok, akiknek a gyermeke felügyeletben részesül, illetve akiknek az idős hozzátartozója gondozást vehet igénybe,
- nők, akik számára javul a munkahely-család összehangolásának lehetősége
- helyi lakosság, közösség egésze,
- helyi döntéshozók,
- helyi szakemberek (pl.: orvos, szociális szakember, pedagógus),
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Célok:

- az önkéntesként speciális feladatra (otthoni gyermekfelügyelet és idősgondozás) felkészített és tapasztalatot szerzett potenciális munkavállalók számára bemutatni a vállalkozóvá válás, szociális szövetkezet indításának lehetőségeit,
- a helyben jelentkező problémákra saját erőforrásból történő megoldások megkeresése és a szükséges kapacitások működtetése (pl.: hétfélig és óvodai, iskola, mini bölcsőde nyitvatartási idején túl gyermekek felügyelet otthonukban; a bentlakásos idősellátásra még nem rászoruló, napi 6 óra ápolás-gondozást nem igénylő idősök számára ház körül munkák elvégzése, házimunkák ellátása, valamint beszélgetés a mentális képességek megőrzése érdekében),
- a helyi és környékbeli családok számára gyermekfelügyelet, illetve idősgondozás tevékenységek megvalósítása,
- a helyi nők munkaerő-piaci helyzetének javítása, azáltal, hogy egyszerűbbé válik a munkahely-család összehangolása, rugalmas gyermekfelügyeletben részesülnek,
- a vállalkozóvá válás ösztönzése, szociális szövetkezet megalakítása és működtetése, vagy egyéni vállalkozások indítása, esetleg a gyermekfelügyeletet, idősgondozást végző személyek háztartási alkalmazotti formában történő bejelentése,
- a közmunka programon és az idénymunkán túl új foglalkoztatási lehetőségek fejlesztése,
- ismeretátadás: vállalkozással kapcsolatos jogi, pénzügyi, marketing ismeretek átadása,
- készség- és képességfejlesztés,
- a helyi szolgáltatások fejlesztése,
- a helyi közösség megerősítése, a fiatalok helyi beágyazottságának elmélyítése, a generációk közti együttműködés javítása.

Témakörök:

- pénzügyi alapismeretek (pl.: pénzügyi alapfogalmak, adózás, könyvelés),
- a vállalkozóvá váláshoz kapcsolódó ismeretek (pl.: vállalkozási formák, vállalkozási terv),
- jogi alapismeretek (pl.: a munkajog alapjai, szerződéskötés, fogyasztóvédelem, vállalkozás bejegyeztetése),
- kommunikációs alapismeretek (pl.: megjelenés, állásinterjú, tevékenység hirdetése),
- mentálhigiénés és pszichológiai alapismeretek (pl.: a kiégés fogalma, megelőzési lehetőségei, idő menedzsment, stressz-kezelési technikák, a munkavégzéssel kapcsolatos konfliktuskezelés).

Alkalmazható módszerek:

- frontális előadás, interaktív elemekkel (pl.: a magyarázatot megszakító feladat, prezentáció, filmjelenet levetítése, körkérdés, ötletroham),
- játékok, szituációs gyakorlatok, kiemelten a munkaerő-piac témájához kapcsolódóan,
- projektek, üzleti tervek kidolgozása és értékelése páros és csoportmunka keretében,
- tanulástechnikát fejlesztő elemek: például a foglalkozás során reflektív napló módszerének ismertetése és vezetése; a jegyzetelést segítő szempontsor kiosztása,
- könyvajánló, szakmai kiadványok, tájékoztató füzetek átadása, valamint online felületek bemutatása a későbbi tájékozódás, további ismeretszerzés ösztönzésére.

Megvalósítók, bevont szakemberek:

- projektkoordinátor, közösségfejlesztő,
- pszichológus, mentálhigiénés szakember,
- közgazdász, mérlegképes könyvelő,
- jogász,
- pályaválasztási tanácsadó, munkaerő-piaci szakember,
- marketing és kommunikációs szakemberek,
- tapasztalattal rendelkező vállalkozók,
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Helyszín: Közösségi tér (pl.: Medvehagyma Ház Ökoturisztikai Látogatóközpont terme, iskolai osztályterem vagy tornaterem).

Egyes foglalkozásokhoz laptopokra vagy asztali gépekre, áramvételi lehetőségre, internetkapcsolatra van szükség.

Időkeret, ütemezés:

6 alkalommal, alkalmanként 6 óra időkeretben (1 óra = 45 perc), összesen 36 óra

Ideális csoportlétszám: 10-15 fő, maximum 15 fő részvételére van lehetőség.

Javasolt a zárt csoport forma, mivel az egyes foglalkozások részben egymásra épülnek, illetve részben szenzitív témákat érintenek az egyes alkalmak, ezért segítséget jelent az aktív részvételben a támogató, közösséggként működő állandó résztvevőkből álló csoport.

1. alkalom: Pénzügyi alapismeretek

- pénzügyi alapfogalmak,
- adózási típusok,
- könyvelés, könyvelési anyag előkészítése,
- pályázatokhoz kapcsolódó pénzügyek.

2. alkalom: A vállalkozóvá váláshoz, szociális szövetkezet létrehozáshoz kapcsolódó ismeretek

- vállalkozási formák megismerése, kiemelten:
 - szociális szövetkezet megalakítása és működtetése,
 - egyéni vállalkozások indítása,

- a gyermekfelügyeletet, idősgondozást végző személyek háztartási alkalmazotti formában történő bejelentésének lépései,
- vállalkozási terv elkészítésének alapjai, gyakorlati technikák bemutatása,
- jógyakorlatok ismertetése,

3. alkalom: **Jogi alapismeretek**

- a munkajog alapjai,
- szerződéskötés,
- fogyasztóvédelem,
- vállalkozás, szociális szövetkezet bejegyeztetése, módosítása,

4. alkalom: **Kommunikációs alapismeretek**

- megjelenés,
- a tevékenység hirdetése: hagyományos reklámok, kiadványok, weblapfejlesztés, a közösségi médiában rejlő lehetőségek,

5. alkalom: **Pályázati alapismeretek**

- pályázatok felkutatása, pályázatírás,
- költségvetés elkészítése,
- projektmenedzsment,

6. alkalom: **Mentálhigiénés és pszichológiai alapismeretek**

- idő menedzsment,
- stressz-kezelési technikák,
- a munkavégzéssel kapcsolatos konfliktuskezelés
- a kiegész fogalma, megelőzési lehetőségei.

Szükséges anyagok, eszközök, berendezés:

- A résztvevőknek megfelelő mennyiségű szék, körben elhelyezve, a jegyzeteléshez asztal vagy rajztábla.
- Projektor, laptop, hangfal, vetítő vászon vagy nagyobb fehér falfelület, valamint internet kapcsolat.
- Csomagolópapír, rajzeszközök a csoportmunkához.

C. Kiállítás megszervezése és kreatív alkotói pályázat megvalósítása – helyi identitás erősítése és pályaaorientáció

Közvetlen célcsoport:

- helyi fiatalok (15-35 évesek), kiemelten NEET fiatalok (sem oktatásban, sem képzésben nem jelentkező, állás nélküli),
- helyi idősek (65 év feletiek), elsősorban nyugdíjasok.

Közvetett célcsoport:

- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskereső),
- helyi lakosság, közösség egésze,
- helyi döntéshozók,
- helyi szakemberek (pl.: orvos, szociális szakember, pedagógus),
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Célok:

- a helyi hagyományok ápolása, az idősek bevonásával tradicionális ételek, sütemények elkészítése, kézműves technikák elsajátítása, egészséges,
- életmódra nevelés,
- alkotói pályázat keretében az értékek megőrzése, a település történetének, hagyományainak feldolgozása,
- a helyi közösség megerősítése, a generációk közti együttműködés fejlesztése, a lakosság helyi identitásának megerősítése, a fiatalok, beköltözők számára az Orfűhöz kötődés erősítése,
- hosszú távon célunk a helyi idősek, nyugdíjasok készségeinek és képességeinek megőrzése, az aktív nyugdíjas kor, önkéntes tevékenység ösztönzése,
- pályaaorientációs tájékoztatás, készség- és képességfejlesztés, valamint ezzel kapcsolatban szülői kompetenciafejlesztés.

Témakörök:

- helyi hagyományok, ünnepek, ünnepkörök, gasztronómiai jellegzetességek,
- népi mesterségek, kézműves technikák,
- a település története,
- helyi termékek fejlesztése
- pályaaorientáció és szülői kompetenciafejlesztés.

Alkalmazható módszerek:

- frontális előadás, prezentáció, múzeumpedagógiai feladatok, gyakorlatok,
- klubfoglalkozások során kézműves és sütő-főző foglalkozáson való részvétel,
- alkotói pályázat,
- kiállítás.

Megvalósítók, bevont szakemberek:

- projektkoordinátor, közösségfejlesztő,
- múzeumpedagógus, történelem és néprajz szakos pedagógus, etnográfus,
- rajz- és vizuális kultúra szakos pedagógus, fotográfus,
- kézműves, helyi termelő,
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Helyszín: Közösségi tér (pl.: Tájház és kemencés udvar, Malommúzeum, Medvehagyma Ház Ökoturisztikai Látogatóközpont terme, iskolai osztályterem vagy tornaterem).

A sütő-főző foglalkozásokhoz felszerelt konyha szükséges.

A népi mesterségek, kézműves technikák megismeréséhez, elsajátításához speciális eszközökre, tanteremre van szükség.

Időkeret, ütemezés:

5 alkalommal, alkalmanként **2-3 óra** (1 óra = 45 perc) **időkeretben kézműves foglalkozássorozat szervezése, 8-10 fő** részvételével, mely során a fiatalok a helyi idősektől, szakemberektől sajátíthatják el a tradicionális technikákat. Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek.

5 alkalommal, alkalmanként **2-3 óra** (1 óra = 45 perc) **időkeretben sütő-főző foglalkozássorozat szervezése, 8-10 fő** részvételével, mely során a fiatalok a helyi idősektől, szakemberektől sajátíthatják el a tradicionális technikákat. Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek.

1 alkalommal, alkotói pályázat meghirdetése, két korcsoportban:

- 14-18 éves középiskolások számára
- 18-25 éves fiatalok számára

A résztvevők feladata a kézműves és a sütő-főző foglalkozássorozat során megismert technikák felhasználásával alkotói pályázat keretében helyi termékek, szolgáltatások megtervezése, melyek ötvözik a hagyományokat és a modern igényeket, eljárásokat (pl.: tradicionális és modern technikákat és motívumokat ötvöző ékszer; helyi jellegzetes gyümölcsöt tartalmazó, de újszerű fűszerezésű lekvár; vagy házi tészta készítő tanfolyam). A pályázók a termék, szolgáltatás ismertető szövegével, egy termék prototípussal, szolgáltatás esetén tematikával, bemutatkozó videofelvétellel pályázhatnak, valamint el kell készíteniük egy figyelemfelkeltő posztert, melyből a termékekkel együtt kiállítást szervez a pályázató.

1 alkalommal, 2-3 hét időkeretben **kiállítás** bemutatása (termékek, poszterek, videók), a tervek szerint 100-150 fő részvételével, kiállítás megnyitóval.

1 alkalommal, 2-3 óra (1 óra = 45 perc) **időkeretben pályaorientációs foglalkozás szervezése, 10-15 fő** részvételével, mely során a középiskolás diákok és szüleik közösen vehetnek részt egy interaktív előadáson, és közösen dolgozhatják fel a pályaválasztás, helyi termékek és a vállalkozóvá válás témáját.

Szükséges anyagok, eszközök, berendezés:

- Kézműves foglalkozássorozat: felszerelt műhely, a kiválasztott technikákhoz szükséges alapanyagok,
- Sütő-főző foglalkozássorozat: felszerelt konyha, a recepteknek megfelelő alapanyagok,
- Kiállítás: kiállítási helyszín, paravánok, vitrinek, monitorok,
- Pályaorientációs foglalkozás: a résztvevőknek megfelelő mennyiségű szék, körben elhelyezve, a jegyzeteléshez asztal vagy rajztábla, projektor, laptop, hangfal, vetítő vászon vagy nagyobb fehér falfelület, valamint internet kapcsolat, csomagolópapír, rajzeszközök a csoportmunkához.

D. Orfíi kalandozások – közösségfejlesztő családi kirándulássorozat a fenntarthatóság, természet- és környezetvédelem, valamint az egészséges életmód jegyében

Közvetlen célcsoport:

- helyi családok, gyermekek (14 éves korig),
- helyi fiatalok (15-35 évesek), kiemelten NEET fiatalok (sem oktatásban, sem képzésben nem jelentkező, állás nélküli),
- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskeresők),
- helyi idősek (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok.

Közvetett célcsoport:

- helyi lakosság, közösség egésze,
- helyi döntéshozók,
- helyi szakemberek (pl.: orvos, szociális szakember, pedagógus),
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Célok:

- a helyi közösség megerősítése, a generációk közti együttműködés fejlesztése, a lakosság helyi beágyazottságának ösztönzése,
- egészséges életmódra nevelés, a testmozgás és a természetjárás ösztönzése,
- a fenntartható, környezet- és természetbarát életmód fejlesztése, ismeretek átadása és szemléletformálás,
- hosszú távon célunk a helyi idősek, nyugdíjasok készségeinek és képességeinek megőrzése, az aktív nyugdíjas kor, önkéntes tevékenység ösztönzése,
- az önkéntességgel kapcsolatos tájékoztatás, sikeres önkéntes akciók megvalósítása,

Témakörök:

- természetvédelem, természeti értékek megismerése,
- környezetvédelem és önkéntesség, önkéntes akciók megszervezése,
- az egészséges életmód és a természetjárás, rendszeres testmozgás,
- állóképesség, a testmozgás lehetőségei és pozitív hatásai,
- természetismereti foglalkozások, interaktív játékokkal, helyi tanösvények megismerése, geocaching,
- természetfotózás és kiállítás installálása,
- egészséges életmód, szűrővizsgálatok.

Alkalmazható módszerek:

- kirándulás, helyi természeti értékek megismerése, például:
 - tavak és környéke,
 - Kőlyuk-barlang,
 - Sárkány-kút,
 - Remete rét,
 - Vízfő-forrás tanösvény
 - Tekerési tanösvény és Csermaaljai tanösvény,
 - Abaligeti Denevér tanösvény,

- a kirándulási helyek közös megtisztítása, rendbetétele,
- interaktív játékok:
 - kincskeresés, geocaching,
 - természetismereti foglalkozás játékos feladatokkal,
 - környezetvédelmi foglalkozás, például öröm-bánat térkép elkészítésével,
- fényképek készítése és kiállítás megszervezése
- egészségügyi állapotfelmérés:
 - vérnyomásmérés,
 - testzsír mérés és BMI számítás,
 - CO-szint mérés,
 - 64 anyagos allergia vizsgálat,
 - egyéb a háziorvos által javasolt vizsgálat.

Megvalósítók, bevont szakemberek:

- projektkoordinátor, közösségfejlesztő,
- gyakorlott természetjáró, biológus, biológia vagy környezettan szakos tanár, környezetvédő,
- rajz- és vizuális kultúra szakos pedagógus, fotográfus,
- háziorvos, egyéb szakorvosok, dietetikus,
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Helyszín: Helyi természetvédelmi terület, kirándulási célpont, tanösvény (pl.: Vízfő-forrás tanösvény; Abaligeti Denevér tanösvény; Tekerési tanösvény és Csermaaljai tanösvény).

Időkeret, ütemezés:

5-10 alkalommal, alkalmanként **2-4 óra** (1 óra = 60 perc) **időkeretben kirándulás szervezése**, **10-25 fő** részvételével. Nem zárt csoport, mivel az egyes kirándulások, foglalkozások nem épülnek egymásra. A résztvevők kiválaszthatják az őket érdeklő tevékenységeket, helyszíneket, és előzetes regisztráció után részt vehetnek egy-egy különálló alkalmon, vagy az összes kiránduláson is.

2-3 alkalommal alkalmanként **2-3 óra** (1 óra = 60 perc) **időkeretben egészségügyi állapotfelmérés szervezése**, **25-30 fő** részvételével, kiemelten a helyi idősek részvételével, a kirándulásokat megelőző napokban, az egészségi állapotfelmérése, a szűrőbusz adta lehetőségek kihasználásával, egyéni orvosi, dietetikus konzultációval.

5 alkalommal, alkalmanként **2-3 óra** (1 óra = 45 perc) **időkeretben fotó-klub szervezése**, **10-15 fő** részvételével. Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek. A kirándulások során készített felvételek retusálása, előhívása, keretezése, majd a kiállítás installálása történik meg. Az első foglalkozásra a kirándulások előtt kerül sor, így a felvételek elkészítéséhez is instrukciót kapnak az amatőr fotósok. A résztvevők a bevont szakemberek segítségével elsajátítják a természetfotózás és a kiállítás elkészítésének alapjait.

1 alkalommal, 2-3 hét időkeretben **kiállítás** bemutatása, a tervek szerint 100-150 fő részvételével, kiállítás megnyitóval.

Szükséges anyagok, eszközök, berendezés:

- a kirándulási helyek közös megtisztításához és rendbetételéhez: zsákok, kesztyű,
- interaktív játékokhoz, kincskereséshez: feladatkártyák, elrejtett kincsek, előre kinyomtatott feladatlapok, rajztábla, íróeszköz,
- geocachinghez: geoládák, GPS,
- fénykép klubhoz: asztali számítógépek, laptopok, képkeretek,
- szűrőbusz, orvosi műszerekkel, tanácsadó tér kialakítása a konzultációhoz.

E. Orfű online programsorozat, az idősök informatikai ismereteinek bővítése és elmélyítése érdekében

Közvetlen célcsoport:

- munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év feletti álláskereső),
- helyi idősök (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok,
- helyi fiatalok (15-35 évesek), kiemelten NEET fiatalok (sem oktatásban, sem képzésben nem jelentkező, állás nélküli).

Közvetett célcsoport:

- helyi lakosság, közösség egésze,
- helyi döntéshozók,
- helyi szakemberek (pl.: orvos, szociális szakember, pedagógus),
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Célok:

- hosszú távon célunk a helyi idősök, nyugdíjasok készségeinek és képességeinek megőrzése, az aktív nyugdíjas kor, önkéntes tevékenység ösztönzése,
- munkaerő-piaci fejlesztés biztosítása a sérülékeny csoportok számára (pl.: nők, iskolázatlanok, a keresletnek nem megfelelő végzettséggel rendelkezők), a munkaképesség megőrzése,
- a helyi közösség megerősítése, a generációk közti együttműködés fejlesztése, a lakosság helyi beágyazottságának ösztönzése,
- célunk, hogy a helyi fiatalok, IKSZ önkéntesek átadják számítástechnikai ismereteiket a helyi idősöknek és munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű, informatikai ismereteket nélkülöző álláskeresőknél.

Témakörök:

- számítástechnikai ismeretek:
 - Ismerkedés az eszközökkel: asztali számítógép, laptop, tablet és okostelefon, valamint pendrive, hangfal,

- Gyakorlati ismeretek a szövegszerkesztés, táblázat kezelés, prezentációkészítés, kiadványszerkesztés, fényképek kezelése témájában,
- Az internet: böngészés, zenehallgatás, levelezés, e-mail fiókok kezelése, a közösségi média, vírusvédelem, hírek és információk gyűjtése - tévhitek és forráskritikus hozzáállás.

Alkalmazható módszerek:

- frontális előadás, prezentáció,
- egyéni-, páros- és csoportmunkára épülő feladatok, melyeket számítógép, laptop, tablet és okostelefon segítségével oldhatnak meg a résztvevők,
- körkérdés, ötletroham, tanulástechnikát erősítő gyakorlatok: például reflektív napló, irányított kérdések és szempontok alapján jegyzetek készítése egyénileg, párban vagy csoportban,
- házi feladat – gyakorlatok, melyeket otthon végeznek el a résztvevők, majd a következő alkalmon beszámolnak a tapasztalataikról,
- egyéni tanácsadás, konzultáció,
- az önkéntesek által összeállított oktatási anyag átadása a résztvevőknek.

Megvalósítók, bevont szakemberek:

- projektkoordinátor, közösségfejlesztő,
- informatika tanár, informatikus,
- önkéntes fiatalok, IKSZ (Iskolai Közösségi Szolgálat) programban résztvevő középiskolások,
- helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei.

Helyszín: Közösségi tér (pl.: Medvehagyma Ház Ökoturisztikai Látogatóközpont terme, helyi civil szervezet irodája, iskolai osztályterem).

Egyes foglalkozásokhoz tabletekre, laptopokra vagy asztali számítógépekre, áramvételi lehetőségre, internetkapcsolatra van szükség.

Időkeret, ütemezés:

12 alkalommal, alkalmanként 4 óra (1 óra = 45 perc) időkeretben.

Ideális csoportlétszám: 8-10 fő, maximum 12 fő részvételére van lehetőség.

Zárt csoport, mivel az egyes foglalkozások egymásra épülnek, javasolt az összes alkalmon megjelenni, aktívan részt venni a gyakorlati feladatokban, tevékenységekben.

1.-3. alkalom: Ismerkedés a technikai eszközökkel

- Az asztali számítógép, laptop, tablet és okostelefon felépítése, működése, kezelése,
- Egyéb eszközök és eljárások: adattárolás pendrive-on, CD/DVD írás, hangfal csatlakoztatása és kezelése,

4.-6. alkalom: Gyakorlati ismeretek (szövegszerkesztés, táblázat kezelés, prezentációkészítés, kiadványszerkesztés, fényképek kezelése)

- A szövegszerkesztés alapjai, (pl.: Microsoft Word segítségével receptgyűjtemény elkészítése)

- A táblázatkezelés alapjai, (pl.: Microsoft Excel segítségével a háztartási kiadások összegzése)
- Fényképek kezelése, prezentációk és kiadványok készítése (pl.: Microsoft Publisher segítségével naptár készítése a családi fényképekből, Microsoft PowerPoint segítségével bemutató készítése a nyaralási fényképekből),

7.-9. alkalom: **Az internet rejtelsei 1.**

- Böngészés, zenehallgatás,
- Vírusvédelem,
- Hírek, információk gyűjtése az interneten – tévhitok és forráskritikus hozzáállás,

10.-12. alkalom: **Az internet rejtelsei 2.**

- Levelezés, e-mail fiókok kezelése,
- A közösségi média használata – lehetőségek és veszélyek,
- Összefoglaló, lezáró alkalom.

Szükséges anyagok, eszközök, berendezés:

- Projektor, laptop, vetítő vászon vagy nagyobb fehér falfelület, valamint internet kapcsolat,
- Munkaállomások kialakítása az egyéni-, páros- és csoportfeladatokhoz,
- Asztali számítógép, laptop, tablet és okostelefon, valamint pendrive, CD/DVD, hangfal,
- Csomagolópapír, rajzeszközök a csoportmunkához, jegyzeteléshez.

<p>5 alkalommal (alkalmanként 4 óra, 1 óra = 45 perc időkeretben)</p> <p>Ideális csoportlétszám: 10-15 fő, maximum 15 fő részvételére van lehetőség.</p> <p>Felkészítés gyermekfelügyeletre 5 alkalommal (alkalmanként 5 óra, 1 óra = 45 perc időkeretben)</p> <p>Ideális csoportlétszám: 10-15 fő, maximum 15 fő részvételére van lehetőség.</p> <p>Felkészítés idősgondozásra 5 alkalommal (alkalmanként 5 óra, 1 óra = 45 perc időkeretben)</p> <p>Ideális csoportlétszám: 10-15 fő, maximum 15 fő részvételére van lehetőség.</p>	<p>feletti álláskeresők),</p> <ul style="list-style-type: none"> helyi idősek (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok. <p>Megvalósító:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektkoordinátor, közösségfejlesztő, önkéntes koordinátor, pszichológus, mentálhigiénés szakember, jogász, közzgazdász, mérlegképes könyvelő, helyi szervezetek munkatársai és önkéntesei. 	<p>demonstrációs eszközök, stb.)</p>										
---	--	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • közgazdász, mérlegképes könyvelő, • jogász, • pályaválasztási tanácsadó, munkaerő-piaci szakember, • marketing és kommunikációs szakemberek, • tapasztalattal rendelkező vállalkozók, • helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei. 											
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>1 alkalommal, 2-3 hét időkeretben kiállítás bemutatása,</p> <p>1 alkalommal, 2-3 óra (1 óra = 45 perc) időkeretben pályorientációs foglalkozás szervezése, 10-15 fő részvételével,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rajz- és vizuális kultúra szakos pedagógus, fotográfus, • kézműves, helyi termelő, • helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei. 											
<p>D. Orfíi kalandozások – közösségfejlesztő családi kirándulássorozat a fenntarthatóság, természet- és környezetvédelem, valamint az egészséges életmód jegyében</p> <p>5-10 alkalommal, alkalmanként 2-4 óra (1 óra = 60 perc) időkeretben kirándulás szervezése, 10-25 fő részvételével,</p> <p>2-3 alkalommal alkalmanként 2-3 óra (1 óra = 60 perc) időkeretben egészségügyi állapotfelmérés szervezése, 25-30 fő részvételével,</p>	<p>Résztevő:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helyi családok, gyermekek (14 éves korig), • helyi fiatalok (15-35 évesek), kiemelten NEET fiatalok (sem oktatásban, sem képzésben nem jelentkező, állás nélküli), • munkaerő-piaci szempontból nehézséggel küzdő személyek (pl.: nők, nem piacképes végzettséggel rendelkezők, 50 év 	<p>Terembérlet foglalkozásokhoz, kiállításához: 2500 Ft / óra</p> <p>Előadói díj foglalkozáshoz, klubokhoz: 10.000 Ft / óra</p> <p>Kiállítás megnyitó során catering, frissítő biztosítása: 8.000 Ft /</p> <p>Alapanyag foglalkozásokhoz: 10.000 Ft/ alkalom</p>								x	x	x

<p>5 alkalommal, alkalmanként 2-3 óra (1 óra = 45 perc) időkeretben fotó-klub szervezése, 10-15 fő részvételével,</p> <p>1 alkalommal, 2-3 hét időkeretben kiállítás bemutatása, a tervek szerint 100-150 fő részvételével, kiállítás megnyitóval.</p>	<p>feletti álláskeresők),</p> <ul style="list-style-type: none"> helyi idősek (65 év feletti), elsősorban nyugdíjasok. <p>Megvalósító:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektkoordinátor, közösségfejlesztő, gyakorlott természetjáró, biológus, biológia vagy környezettan szakos tanár, környezetvédő, rajz- és vizuális kultúra szakos pedagógus, fotográfus, házi orvos, egyéb szakorvosok, dietetikus, helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei. 											
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>kiemelten NEET fiatalok (sem oktatásban, sem képzésben jelentkező, állás nélküli).</p> <p>Megvalósító:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektkoordinátor, közösségfejlesztő, • informatika tanár, informatikus • önkéntes fiatalok, IKSZ (Iskolai Közösségi Szolgálat) programban résztvevő középiskolások, • helyi civil szervezetek munkatársai és önkéntesei. 	<p>színes papír, filctoll, lamináló fólia, stb.)</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

VI. Kapcsolódások, illeszkedés az operatív programhoz

Az 1. innovatív program (*Fiatalok, kiemelten hátrányos helyzetű, NEET fiatalok egészségfejlesztő és munkaerő-piaci helyzetet javító komplex innovatív programja*) esetén bemutatásra került.

VII. Irodalomjegyzék

1. 2005. évi LXXXVIII. törvény
2. 2010. évi XC. törvény egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról
3. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
4. Artemisszió Alapítvány. (2008.) *Mi közöd hozzá? – Oktatási segédanyag*. Budapest: Artemisszió Alapítvány
5. Bagdy Emőke (2013). *Pszichofitness*. Budapest: L'Harmattan Kiadó
6. Bagdy, E. és Telkes J. (1999) *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó
7. Berecz, Á. (2006). *Globális nevelés Oktatócsomag - fiatalok iskolai és iskolán kívüli neveléséhez*. Pécs: Zöld – Hid Alapítvány
8. Brander, P. és Keen, E. (szerk.) *Kompasz Kézikönyv a fiatalok emberi jogi képzéséhez*. [Online] 2004. (Hivatkozva: 2018.október.08.) <https://rm.coe.int/kompasz-hun-2004/16808cf89b>
9. Dévai, M. (1994) *Játszd meg magad*. Budapest: LAMIN Kft
10. Ewles, Linda – Simnett, Ina (1999). *Egészségfejlesztés gyakorlati útmutató*. Budapest: Medicina Könyvkiadó
11. Helyi Emberi Erőforrás Fejlesztési Terv – Orfű, 2017
12. Juhász Ágnes: *Munkahelyi stressz, munkahelyi egészségfejlesztés - Oktatási anyag* (2002). Budapest. Forrás: <http://www.jfk.szie.hu/files/docs/nevelestudomanyi/munkapszichologia/munkahelyistressz.pdf> (Letöltés ideje: 2014.09.01.)
13. Karamánné Pakai Annamária: Szűrés és mérési lehetőségek In: Szabó József (szerk.): *Munkahelyi lelki egészségvédelem - Képzési és tanácsadási kézikönyv* (2012) Budapest. NyME – BGF – PTE – ZFOK – PFA- Gépészeti mechatronikai hálózati kutatás és képzési együttműködés
14. Kiss, E. és Sz. Makó H. (szerk.) (2010) *Mentálhigiéne és segítő hivatás*. Pécs: Pro Pannonia Kiadó
15. Mecsekvidék Helyi Közösség Egyesület (2016) *Helyi Fejlesztési Stratégia*
16. Orfű Község Önkormányzata (2013) *Helyi Esélyegyenlőségi Program*

17. Ruff Brigitta (szerk.): Elméleti és gyakorlati kézikönyv a munkahelyi stresszkezelés helyes gyakorlatának kialakításához (2012). Debrecen. Upstairs Consulting Oktatási Tréner és Tanácsadó Kft.
18. Zárol, E. (2014) Az idősök helyzete, idősügy Magyarországon 1. rész KAPOCS, 2014/3, XIII. évf. 62. lapszám 2–13. o.
http://epa.oszk.hu/02900/02943/00062/pdf/EPA02943_kapocs_2014_3_02-12.pdf
19. Zárol, E. (2014) Az idősök helyzete, idősügy Magyarországon 2. rész KAPOCS, 2014/4, XIII. évf. 63. lapszám 74–82. o.
http://epa.oszk.hu/02900/02943/00063/pdf/EPA02943_kapocs_2014_4_74-82.pdf
20. Zöld-Híd Alapítvány. (2014) *Most változtass! - egészséges életmód oktatási csomag*. Pécs: Zöld-Híd Alapítvány